

การศึกษาเชิงวิเคราะห์จริยธรรมของนักปกครองที่ปรากฏใน วรรณกรรมมหาภารตะ

ANALYTICAL STUDY OF THE RULER'S VIRTUE IN MAHABHARATA LITERATURE

พระรัตนภูมิ จานินโย (ผู้แต่ง)*
รศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก**

วันรับ 3 / ตุลาคม / 2562
ตรวจสอบ 4-10 / ตุลาคม / 2562
ตอบรับ 12 / ตุลาคม / 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมของนักปกครอง 2) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและจริยธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมมหาภารตะ 3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์จริยธรรมของนักปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมมหาภารตะ

ผลการวิจัยพบว่า

1) จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรมของนักปกครอง จริยธรรมนั้นเป็นสิ่งที่อยู่คู่ในตัวมนุษย์โดยธรรมชาติซึ่งมีการพัฒนาขึ้นโดยอาศัยการขัดเกลาทางสังคม ผ่านกฎเกณฑ์ กฎหมายจารีตประเพณี ค่านิยมของสังคม ความประพฤติที่ถูกหล่อหลอมด้วยการศึกษาจาก หลักศีลธรรม หลักปรัชญา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสุขของตนเองและประโยชน์สุดต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ นอกจากนี้จริยธรรมนั้นยังใช้เป็นแนวทางในการ

ตัดสินใจเพื่อเลือกประพฤติปฏิบัติเป็นไปเพื่อความถูกต้องเหมาะสมต่องานมีลักษณะที่สังคมนั้นพึงประสงค์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความสงบสุข เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นสังคมและประเทศชาติเหนือสิ่งอื่นใด จริยธรรมนั้นสิ่งที่แสดงออกถึงความยอมรับนับถือคนในสังคมซึ่งทำให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุขเป็นบุคคลที่เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

2) จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของวรรณกรรมมหาภารตะ พบว่า วรรณกรรมมหาภารตะเป็นเรื่องราวระหว่างตระกูลการพและตระกูลปาณฑพ ซึ่งสืบสายโลหิตเดียวกัน ฝ่ายปาณฑพประกอบด้วยพี่น้อง 5 คน ฝ่ายการพ ประกอบด้วยเหล่าพี่น้อง ทั้ง 100 คน ความขัดแย้งของสองตระกูลนี้ ได้สั่งสมมาตั้งแต่ในวัยเยาว์ ตั้งแต่การทะเลาะเบาะแว้งกันตั้งแต่ในวัยเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นความขัดแย้งก็ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ความขัดแย้งนั้นขยายตัวไปสู่

* นักศึกษานักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
E-mail : wipada.sonpetch@gmail.com โทร. 094 5567962

** อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

เครือข่ายและพันธมิตรของทั้งสองฝ่าย จนไม่สามารถยุติลงได้ จนทำให้ทั้งสองฝ่าย ได้ทำการรวบรวมพันธมิตรไพร่พล กองทัพ มาเผชิญหน้ากันและได้ทำสงครามกันที่ทุ่งราบกุรุเกษตร ใกล้แม่น้ำยมุนา เป็นเวลา 18 วัน และจบลงด้วยชัยชนะของฝ่ายปาณฑพ

3) จากการศึกษาวิเคราะห์จริยธรรมนักปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมมหาภารตะพบว่าในวรรณกรรมมหาภารตะนั้นมีความสมบูรณ์ทั้งเรื่องหลักการของการเป็นนักปกครอง โดยมีการกล่าวถึงส่วนในเรื่องจริยธรรมในตัวของนักปกครองนั้นผู้วิจัยพบว่านักปกครองในวรรณกรรมมหาภารตะนั้นได้ให้ความสำคัญต่อการทำหน้าที่ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความกล้าหาญทางจริยธรรม ความกตัญญู ความสามารถในการจูงใจคน การรู้จักใช้บุคคลความเชี่ยวชาญในการรบ และการอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งเป็นจริยธรรมที่หน้าปกครองผู้ปกครองนั้นต้องนำไปประพฤติปฏิบัติซึ่งเป็นหลักของนักปกครองที่กล่าวมาสามารถใช้ในปัจจุบันได้

คำสำคัญ : จริยธรรม, นักปกครอง

ABSTRACT

his article is intended 1) to study the concepts and theories of ethics of the rulers, 2) to study the background and ethics in Mahabharata literature, and 3) to analyze the advantage and value of ethics of rulers in Mahabharata Literature. The data of this qualitative research were collected from Mahabharata Literature, academic documents and others concerned documents. The data were analyzed, classified and presented in a descriptive method.

The results of research were found that :

1) The concepts and theories based on ethics of the rulers were set in the mankind by nature and needed to be developed by behavioral conditions through socialization, regulations, laws, traditions, cultures, and social values by learning in morality and philosophy with the purpose of oneself happiness and social advantages. Moreover, the ethics can be used in decision to do the right things needed by society for the benefit by oneself, others and society. Above all, the ethics can be expressed by acceptance of people in society as the ways of life and happy life.

2) The Mahabharata literature is a struggle story between two groups of cousins, Kaurava and Pandava princes. Both sides share the same blood. The Pandavas have five siblings, while the Kaurava faction has 100 brothers and sisters. The conflict of these two families has accumulated since childhood and become more intense when they grew up .Their conflicts spread to their relatives and allies. Since the conflicts could not be solved both families gathered allies, armies and troops for the battle at Kurukshetra near the Yamuna River for 18 days. The battle destroyed countless lives of the people of both sides and the battle ended with the victory of the Pandavas.

3) The benefits and ethical values of

the rulers appeared in the Mahabharata Literature consisted of the principles of being a ruler. The rulers in the Mahabharata epic paid attention to the duty sacrifice, honesty, ethical courage, gratitude, ability to motivate people, knowing the right man in the right job, having combat skills, and being humble that the rulers could apply in their duty performance today

Keywords : Ethics, Ruler

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นักปกครองที่ดีจะต้องมีจริยธรรมทางการเมือง (Political Ethics) ในขณะที่อุดมการณ์ทางการเมืองมักจะรวมจริยธรรมอยู่ด้วย แต่จริยธรรมทางการเมืองอาจจะเป็นรายละเอียดที่อยู่นอกกรอบอุดมการณ์ทางการเมืองซึ่งเป็นกรอบใหญ่ ประเด็นเรื่องจริยธรรมทางการเมืองจะเกี่ยวข้องกับความต้องการตามกฎหมาย ความชอบธรรมทางการเมือง และความน่าเชื่อถือรวมทั้งศรัทธา การกระทำอันใดก็ตามถึงแม้จะถูกต้องตามกฎหมายจะต้องพยายามหลีกเลี่ยงถ้าเกิดผลเสียตามมา จริยธรรมของจะเป็นเครื่องชี้แนวทางในการปฏิบัติ ในขณะที่อุดมการณ์ทางการเมืองจะทำหน้าที่เสมือนจิตวิญญาณของระบบการเมืองในภาพรวม ซึ่งความหมายของนักปกครองที่แท้จริง ก็คือผู้ที่ทำหน้าที่จัดสรรแบ่งปันทรัพยากรที่มืออย่างจำกัดให้ได้ทั่วถึงทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม (ลิขิต ธีรเวคิน (2549) สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2560. จาก <http://www.manager.co.th>)

จากความหมายที่กล่าวมา ทำให้ในปัจจุบันเราจะเห็นภาพได้ชัดหลายประการว่า สาเหตุที่นักปกครองไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง พบว่าเกิดจากการบริหาร

ราชการแผ่นดินที่ผิดพลาด มีการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองหรือผู้ที่มีอำนาจปกครอง ซึ่งเห็นได้ว่า นักปกครอง นั้นขาดจริยธรรมมีค่านิยมและวัฒนธรรมที่ถูกต้อง แล้วมีปัจจัยเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ระบบอุปถัมภ์ มาเป็นปัจจัยเกื้อหนุน เช่นการช่วยเหลือกันในหมู่เครือญาติ หรือการใช้อำนาจที่ตัวเองมาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ ทำให้เกิดความวุ่นวายทางการเมืองและลูกหลานบานปลายกลายเป็นปัญหาระดับชาติ โดยเฉพาะประเทศไทย

ปัญหาทางจริยธรรมในเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน การฉ้อราษฎร์บังหลวง ส่งผลให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อเศรษฐกิจ สังคม และการบริหารราชการแผ่นดิน และอาจนำไปสู่ความล้มเหลวในการพัฒนาประเทศในที่สุดและดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์การทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทย โดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสสากล ใน พ.ศ. 2550 - 2555 อยู่ในระดับ 3.3 - 3.5 จากคะแนนเต็ม 10 และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง (Thairath. May 16, 2012) ปัจจุบันประเทศไทยอยู่ในภาวะวิกฤติ การทุจริตและการคอร์รัปชันเป็นเรื่องประจักษ์ทั้งในและต่างประเทศ ไม่เคยสอบผ่านเลย ในเรื่องนี้อยู่ในอันดับ 80 จาก 130 กว่าประเทศ (Thairath. May 17, 2012) และสวนดุสิตโพลของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศเมื่อวันที่ 3 - 7 มกราคม 2555 พบว่าอาชีพที่ทุจริตคอร์รัปชันมากที่สุดคือ นักการเมือง คิดเป็นร้อยละ 42.96 จากจำนวนกลุ่มประชากรตัวอย่าง 1884 คน จากทุกสาขาอาชีพทั่วประเทศ (Dailynews. May 3, 2012) ทั้งนี้คงเป็นเพราะนักการเมืองไทยมีปัญหาด้านจริยธรรมหรือนักการเมืองไทยขาดจริยธรรมนั่นเองเมื่อนักการเมืองไทยซึ่งเป็นผู้บริหารผู้ปกครองหรือผู้ชี้ขาดจริยธรรมแล้วจึงทำให้ผู้ใต้ปกครองผู้เกี่ยวข้องอื่นๆรวมทั้งประชาชนเพราะยึดถือเป็นแบบอย่างและปฏิบัติตามด้วย (ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์ 2555 , หน้า 268)

จากปัญหาผู้วิจัยเห็นว่าควรมีองค์ความรู้ที่จะนำไปสู่ทางออกของปัญหา จนในที่สุดผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมมหาภารตะ ซึ่งพบว่าวรรณกรรมมหาภารตะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาวอินเดียที่ถูกเผยแผ่ไปทั่วโลก เป็นที่กล่าวถึงว่าเป็นวรรณกรรมพรรณนาการทำสงครามการต่อสู้แย่งชิงราช ของพี่น้องร่วมสายโลหิตสองตระกูล คือฝ่ายเกาฬและฝ่ายปาณฑพ (กรุณา-เรืองอุไร กุศลาสัย 2533, หน้า 17) และยังมีกรกล่าวถึงเรื่องจริยธรรมของนักปกครอง การทำหน้าที่ของชนชั้นปกครอง ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการศึกษาทางรัฐศาสตร์ จึงทำให้องค์ความรู้ในวรรณกรรมเรื่องนี้ ควรค่ามาแก่การนำศึกษาวิเคราะห์เป็นอย่างยิ่ง แล้วนำองค์ความรู้เหล่านี้ออกมาใช้และเผยแผ่ให้เป็นประโยชน์ ในทางวิชาการต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์จริยธรรมของนักปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมมหาภารตะ มีการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักจริยธรรมการปกครอง ประวัติความเป็นมาของวรรณกรรมมหาภารตะและมีการวิเคราะห์ประโยชน์และคุณค่าของนักปกครองที่ปรากฏและได้มีการเสนอแนวคิดของการเป็นนักปกครองที่ดีโดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ตามทฤษฎีต่างๆเพื่อเปรียบเทียบกับหลักการเป็นนักปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมมหาภารตะ

2. วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิเคราะห์จริยธรรมของนักปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมมหาภารตะ ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ในวรรณกรรมมหาภารตะ ด้วยวิธีการ คือ

1) รวบรวมข้อมูล จากหนังสือวรรณกรรมมหาภารตะและเอกสารวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ รวมทั้งเอกสารอื่นๆ อันเป็นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของงานวิจัย ซึ่งเป็นผลของการศึกษาค้นคว้าของผู้เชี่ยวชาญที่วิเคราะห์ไว้มาแล้ว ซึ่งเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการและบุคคลทั่วไป

2) นำมาสรุป วิเคราะห์ ตีความ สรุปประเด็นสำคัญ และเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีเชิงบรรยายตามความเหมาะสมแก่เนื้อหาในแต่ละบทเรียงตามลำดับความสำคัญ

3. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิเคราะห์จริยธรรมนักปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมมหาภารตะ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตจริยธรรมของนักปกครองโดยมุ่งศึกษาแนวคิดหลักจริยธรรมของนักปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมมหาภารตะ โดยศึกษาประวัติความเป็นมาและความสำคัญของวรรณกรรมซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดนักปกครองที่จะใช้ในการศึกษาวิเคราะห์จริยธรรมไว้เพียง 5 คน 1) ภิษมะ 2) พระกฤษณะ 3) ทูรโยชน 4) อรชุน และ 5) ยุธิษฐิระ โดยยึดถือวรรณกรรมเรื่องมหาภารตะฉบับกรุณา - เรืองอุไร กุศลาสัย ซึ่งนำมาแปลเป็นภาษาไทย เป็นหลักในการศึกษาวิเคราะห์

4. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 ความหมายของจริยธรรมของนักปกครอง

ณัฐดนัย แก้วโพนงาม (2556) ส่วนคำว่าจริยศาสตร์มาจากภาษาสันสกฤต 2 คำ คือ จริย หมายถึง ความประพฤติ กับศาสตร์หมายถึง ความรู้ ถ้าจะแปลตามตัวอักษร จริยศาสตร์ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับความประพฤติจริยศาสตร์ในภาษาอังกฤษคือ Ethics ซึ่งมาจากภาษากรีกว่า Ethos มีความหมายว่า Custom

คือขนบธรรมเนียมหรือธรรมเนียมประเพณีส่วนคำว่า Ethics มีความหมายว่าศาสตร์แห่งศีลธรรม (science of morals) ทั้งนี้ตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ได้ให้ความหมาย จริยศาสตร์ ว่าเป็นปรัชญาสาขาหนึ่งว่าด้วยความประพฤติ และการของชีวิตว่า อะไรดี อะไรชั่ว อะไรถูก อะไรผิด อะไรควร อะไรไม่ควร

สุกิจ ชัยมุสิก (2558, หน้า 2-3) กล่าวว่า นักปกครอง หมายถึง บุคคลที่สภาพความเป็นผู้นำในการเป็นนักปกครองคือบุคคลที่มีความต้องการในการเป็นผู้นำมีสภาพคุณงามความดีเป็นลักษณะที่ได้รับการยกย่องเป็นรากฐานของหลักการและศีลธรรมยึดมั่นในหลักความจริงที่เป็นแนวทางแห่งความประพฤติปฏิบัติยึดมั่นในหลักเกณฑ์ความถูกต้องและดำรงอยู่ซึ่งความยุติธรรมเพื่อให้งานทำการปกครองบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพประชาชนเกิดความเชื่อถือศรัทธาให้ความเคารพความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในการทำงานทำให้งานบรรลุผลเป็นอย่างดี

พระครูโสภิตกัญจนโนภาส (จเร รัตนรัตน์) (2556, หน้า 53) กล่าวว่า นักปกครองหมายถึงบุคคลผู้ทำหน้าที่ดูแลรักษาหรือปกป้องคุ้มครองความสุขและสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่สังคมซึ่งนักปกครองต้องตระหนักให้มากดังคำขวัญของกระทรวงมหาดไทยที่ว่า บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนนั้นเป็นอุดมการณ์ที่นักปกครองต้องทำให้สำเร็จในการปกครองทุกภาคส่วนทุกระดับชั้น

4.2 แนวคิดทฤษฎีของนักปกครอง

ทศพิธราชธรรม หรือ ราชธรรม 10 (ขุ.ชา.28/240/86) ทศพิธราชธรรมนับว่าเป็นคุณธรรมที่สำคัญมาก ซึ่งพระมหากษัตริย์ไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน ได้ทรงยึดหลักธรรมดังกล่าวนี้เป็นแนวทางในการปกครองเสมอมา ทศพิธราชธรรม มีหลัก 10 ประการประกอบด้วย

ทาน หมายความว่า การให้คือการช่วยเหลือประชาราษฎร์และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์
ศีล หมายความว่า เป็นผู้มีความประพฤติดีงาม คือ การประกอบการแต่สุจริต

บริจจาคะ หมายความว่า เป็นผู้สละความสุขสำราญของตนเพื่อประโยชน์สุขของเหล่ามวลประชาราษฎร์และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง

อาชชวะ หมายความว่า เป็นผู้มีความซื่อตรง การปฏิบัติภารกิจด้วยความสุจริต จริใจ ไม่หลอกลวงประชาราษฎร์

มัททวะ หมายความว่า เป็นผู้มีความอ่อนโยน ไม่เยอเยิง หยาบคาย หรือกระด้างให้มีความละมุนละไม ให้คนทั่วไปมีความจงรักภักดีและยำเกรงด้วย

ตปะ หมายความว่า ความทรงได้ด้วยเดช ไม่ลุ่มหลงหรือหมกมุ่นในความสุขสำราญ ประเปรอ แต่มีความมุ่งมั่นสม่ำเสมอ ในการบำเพ็ญกิจกรรมต่าง ๆ ในหน้าที่ให้บริสุทธิ์

อภิกโรธ หมายความว่า ความไม่โกรธ ไม่ลุแก่อำนาจโกรธ รู้จักระงับความขุ่นเคืองใจด้วยเหตุทั้งปวง วินิจฉัยความและการกระทำด้วยจิตอันราบเรียบ เป็นตัวของตัวเอง

อวิหิงสา หมายความว่า ความไม่เบียดเบียน เป็นผู้ไม่คิดร้ายใคร ไม่บีบบังคับกดขี่ข่มเหงผู้ใด

ขันติ หมายความว่า เป็นผู้มีความอดทนอดกลั้น ไม่ท้อถอยต่อความยากลำบาก

(10) อวิโรธินัง หมายความว่า เป็นผู้มีความอ่อนโยน มีความตั้งมั่นในธรรม

ในสมัยโบราณพระมหากษัตริย์ทรงมีหลักธรรมปกครองประเทศชาติเจริญรุ่งเรืองไม่มีการแตกแยกในสังคม ผู้ปกครองบ้านเมืองปัจจุบันก็ควรที่จะนำหลักธรรมไปใช้เป็นหลักในการปกครองก็จะเกิดความผาสุกและความเกื้อกูลในสังคมไทย

ราชสังคหวัตถุ 4 (อง. อฎฐก.15/351/110)

ราชสังคะหะวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมที่ใช้เป็น

แนวทาง ในการวางนโยบายการปกครองบ้านเมือง ทั้งในด้านการปกครอง และ การพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่ง สังคหะวัตถุธรรม มีหลักธรรม 4 ประการ คือ

(1) สัสเมจฺจ (สัสสุเมระ) หมายถึง การทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ เป็นความฉลาดในการบำรุงพืชพันธุ์ธัญญาหาร

(2) บุริสะเมธิ (บุริสะเมระ) หมายถึง การรู้จักคุณ รู้จักใช้คนให้เหมาะสมกับงานและให้รางวัลตามความชอบของบุคคลนั้น เป็นความฉลาดในการบำรุงขวัญ กำลังใจของผู้ใต้บังคับบัญชา หรือ ข้าราชการ

(3) สัสมาปา (สัมมาปาสะ) หมายถึง รู้จักแก้ไขปัญหาต่างๆของสังคมให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของคนส่วนใหญ่ ส่งเสริมการสังคมสงเคราะห์ ความรู้จักผูกน้ำใจประชาชนด้วยการส่งเสริมอาชีพ

(4) วาจาเปยยัง (วาชเปยะ) หมายถึง พูดด้วยวาจาอันไพเราะตามสมควรแก่ฐานะ เหตุการณ์ และมีความเป็นธรรม เป็นทางแห่งความสามัคคี

5. ผลการวิจัย

5.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของนักปกครอง

เรื่องของหลักการและทฤษฎีจริยธรรมนักปกครองนั้น ผู้วิจัยพบว่า การเป็นนักปกครองนั้น ต้องเริ่มต้นจากจริยธรรมที่เป็นในเรื่องของส่วนตัวบุคคลก่อนโดยการได้รับการอบรมบ่มเพาะปลูกฝัง ตั้งแต่วัยเด็กและพัฒนาขึ้น จนสู่การมีวุฒิภาวะ ทางด้านจริยธรรมอย่างเพียงพอก่อนที่จะก้าวเข้ามาสู่ในเรื่องของการเป็นนักปกครองที่ดี ในส่วนของการเป็นนักปกครองนั้น ก็ต้องอาศัยจริยธรรมที่ถูกปลูกฝังในตัวก่อนจากนั้นก็จะได้กล่าวถึงตัวจริยธรรมที่เป็นเรื่องของบทบาทหน้าที่ที่ตัวของนักปกครองนั้นจะต้องเรียนรู้และประพฤติปฏิบัติตามหน้าที่ให้เหมาะสม เพราะการเป็นนักปกครองที่ดีนั้น นอกจากพื้นฐานทางด้านจริยธรรมในจิตใจแล้ว ก็ต้องมีความสามารถในด้าน

ต่าง ๆ เข้ามาประกอบด้วยศักยภาพต่าง ๆ นั้นเป็นสิ่งที่สำคัญได้ชื่อว่าเป็นศาสตร์และศิลป์ในการที่จะทำให้การเป็นนักปกครองที่ดีได้ ก็ต้องมีการบูรณาการในหลาย ๆ เรื่อง แต่เหนืออื่นสิ่งใดแล้วในเรื่องของทฤษฎีจริยธรรมของนักปกครองอาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการที่นักปกครองนั้นมีหน้าที่ที่จะ ควบคุม หรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้เป็นไปเพื่อประโยชน์สุข ของผู้ที่อยู่ใต้ปกครองของตนให้ได้รับความสุข สงบเรียบร้อย มีความยุติธรรม และสร้างความพึงพอใจให้กับ ผู้ใต้ปกครองและสามารถทำให้บ้านเมือง หรือหน่วยงานที่นักปกครองดูแลอยู่นั้น เกิดความสงบเรียบร้อย ด้วยดี

5.2 ประวัติความเป็นมาของวรรณกรรมมหาภารตะ

วรรณกรรมมหาภารตะเป็นเรื่องราวระหว่างตระกูลการพและตระกูลปาณฑพ ซึ่งสืบสายโลหิตเดียวกัน ฝ่ายปาณฑพ ประกอบด้วยพี่น้อง 5 คน ได้แก่ยุधिษฐิระ เป็นผู้นำฝ่ายปาณฑพ ภีมะ อรชุน นกุล และสทเทพ ฝ่ายการพ ประกอบด้วยเหล่าพี่น้อง ทั้ง 100 คน โดยมีทุรโยธน์ เป็นพี่ชายคนโต และเป็นผู้นำฝ่ายการพ ความขัดแย้งของสองตระกูลนี้ เป็นเรื่องราวการแย่งชิงราชสมบัติ จนนำไปสู่จุดแตกหักของสองตระกูล จนไม่สามารถเจรจายุติลงได้ และมีความขัดแย้งซ้อนความขัดแย้งในหมู่เครือญาติและมิตรสหายของทั้งสองตระกูล จากนั้นทั้งสอง ได้ทำการรวบรวมพันธมิตรไพร่พล กองทัพ แล้วทั้งสองตระกูลนี้เคลื่อนกองทัพเข้าทำสงครามที่ทุ่งราบกุรุเกษตรใกล้แม่น้ำยมุนา เป็นเวลา 18 วัน สงครามครั้งนี้ได้ล้าง ฆ่าญาติผู้คนของทั้งสองฝ่ายล้มตาย อย่างมากมายมหาศาล และจบลงด้วยชัยชนะของฝ่ายปาณฑพ

5.3 จริยธรรมนักปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมมหาภารตะ

5.3.1 จริยธรรมนักปกครองภีมะ

ความกตัญญู ภิษมะเป็นผู้ที่มีจริยธรรม ที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญ เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ได้ปกครอง เมื่อนักปกครองมีความกตัญญูต่อบิดาตน ความสำนึกในบุญคุณของผู้มีพระคุณ แบ่งเบาภาระของท้าวสานตนผู้เป็นพระบิดาในการช่วยเหลือบริหารบ้านเมือง จนเป็นที่ไว้วางพระทัย กตัญญูต่อราษฎรในการดูแลราษฎรให้อยู่เย็นเป็นสุข ก็จะทำให้ราษฎรเอาเป็นแบบอย่างของความกตัญญู จงรักภักดีที่ผู้ปกครอง สร้างความเป็นปึกแผ่นของแว่นแคว้นได้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

ความเสียสละ ในเรื่องความเสียสละของภิษมะนั้น เป็นคนที่ไม่เห็นแก่ตัวไม่มีความละโมภโลกมาก แม้ว่าราชสมบัตินั้นจะอยู่ในมือของตนแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่เคยคิดจะเอามาเป็นของตน ภิษมะนั้นเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมจะทำอะไรไม่เคยเอาประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้ง ภิษมะยอมเสียสละความสุขของตนเองเพื่อความกตัญญูต่อบิดาของตนเพื่อราชบัลลังก์และเพื่อความมั่นคงของบ้านเมืองของตนเอง ถึงแม้ภิษมะต้องสละชีวิตในสนามรบ ภิษมะก็พึงกระทำ เพื่อปกป้องราชบัลลังก์ ที่ตนเองได้ให้สัจจะวาจาจะปกป้องไว้

ความซื่อสัตย์ คุณลักษณะนิสัยพฤติกรรมของภิษมะนั้น อยู่บนพื้นฐานคุณธรรมที่สำคัญคือความซื่อสัตย์ จึงทำให้ ภิษมะนั้น ไม่เป็นคนโกหก หลอกลวง ไม่เล็ดตดสินใจได้เด็ดขาด ไม่คดโกง ไม่เป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก เป็นบุคคลที่หน้าเชื่อถือ และเป็นยกย่องเชื่อมั่นและเคารพนับถือของกษัตริย์ทั้งหลายในวรรณกรรมมหาภารตะ เพราะด้วยความเป็นคนที่ซื่อสัตย์ รักษาคำพูด ถึงแม้ว่าด้วยฐานะจะไม่ได้เป็นกษัตริย์ก็ตาม นักปกครองที่ดีจึงควรมีความซื่อสัตย์ เพราะความซื่อสัตย์เป็นจริยธรรมที่สำคัญที่จะทำให้ นักปกครองเป็นผู้ที่มีความน่าเชื่อถือ ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความเชื่อมั่นในตัวผู้ปกครอง ไม่เป็น

ที่หว่าดระแวง สงสัยของผู้ใต้บังคับบัญชา และได้ความไว้นื้อเชื่อใจจากทุก ๆ ฝ่ายที่อยู่ร่วมกัน

5.3.2 จริยธรรมนักปกครองของพระกฤษณะ

ความสามารถในการจูงใจ เป็นคุณลักษณะเด่นของพระกฤษณะ ความสามารถในการจูงใจคน การจูงใจคนนั้นเป็นทักษะสำคัญที่ผู้นำทั้งหลายหรือนักปกครองควรจะมีในตน ถ้าหากผู้นำต้องการที่จะทำให้ภารกิจทั้งหลายที่ผู้นำต้องการบรรลุเป้าหมาย ประสบความสำเร็จ ในภารกิจต่าง ๆ นั้น ในบางครั้งเป็นเรื่องที่ยากที่จะทำให้สำเร็จได้ ในวรรณกรรมเรื่องนี้ก็เช่นกัน เมื่อเป้าหมายของอรชุนนั้นคือการทำสงครามและต้องชนะในสนามรบเพื่อยุติความขัดแย้ง แต่ปัญหาคือ ข้าศึกของอรชุนคือเหล่าญาติผู้ใหญ่พี่น้อง และมิตรสหาย ในการที่จะบอกให้อรชุนรบนั้น ไม่ใช่เรื่องที่จะทำง่าย ๆ การที่ให้คน ๆ หนึ่งจับอาวุธไปฟาดฟันเหล่าญาติพี่น้องตนเอง ทักษะในการจูงใจจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ และจะทำให้อรชุนเข้าใจเหตุผลที่ต้องทำ ทำไปเพื่ออะไร ปลุกใจให้กล้าพอที่จะทำได้อย่างไร และผลที่ตอบมาจะได้อะไรหลักการเหล่านี้ ก็ใช้กับผู้ใต้บังคับบัญชาให้ยอมปฏิบัติตามคำสั่งที่ผู้นำหรือนักปกครองต้องการได้อย่างเต็มความสามารถ กำลังความสามารถ ซึ่งเป็นทักษะที่ผู้นำหรือนักปกครองจะขาดมิได้

5.3.3 จริยธรรมนักปกครองของอรชุน

ความเชี่ยวชาญในการรบ เป็นจริยธรรมที่สำคัญที่นักปกครอง ต้องมี อรชุนได้ใช้คุณลักษณะนี้ในการปกป้องบ้านเมืองของตนและมิตรสหายให้รอดพ้นจากการรุกรานอริราชศัตรู เพราะนักปกครองมีผู้ที่ทำหน้าที่ในการดูแลปกป้อง ประชาชนผู้ภายใต้การปกครอง ให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในโลกปัจจุบัน ประเทศต่าง ๆ นั้นไม่ว่าจะเป็นประเทศมหาอำนาจ หรือประเทศเล็ก ๆ นั้น ต่างก็มีความขัด

แย้งไม่ว่าจะผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หรือ ทรัพยากรที่มีจำกัด แต่ประชากรแต่ละประเทศกลับสวนทางกัน คือมีประชากรหนาแน่นขึ้น จึงมีความขัดแย้งในการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด การรบหรือการทำสงครามก็เป็นเครื่องมือในการแย่งชิงและปกป้องทรัพยากรของตนเอง ถ้าหากนักปกครองหรือผู้นำมีความสามารถในการเชี่ยวชาญในการรบ มีกองทัพที่เข้มแข็ง มียุทธโศภรณ์ที่ทันสมัย ก็สามารถใช้สิ่งเหล่านี้ ในการเป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบาย ถ่วงดุล เจริญต่อรอง ในการรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติของตนเอง แต่ถ้าหากนักปกครองนั้นไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการรบหรือการทำสงคราม ก็ย่อมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของประเทศที่ผู้นำมีความรู้ความสามารถในการรบที่มากกว่า และในที่สุดก็จะถูกแย่งชิงทรัพยากรไป ย่อมทำให้ประชาชนภายใต้การปกครองได้รับความเดือดร้อน จากทรัพยากรที่ใช้ไม่เพียงพอ เพราะถูกประเทศที่มีกำลังรบที่เหนือกว่าแย่งชิงไป สุดท้ายอำนาจและความเป็นนักปกครองก็ต้องสิ้นสุด

ความกล้าหาญทางจริยธรรม การที่อรชุนนั้นแสดงความกล้าหาญทางจริยธรรมด้วยการยอมเนรเทศตัวเองเพื่อรักษา ข้อตกลงที่ตนเองได้ให้ไว้กับพี่น้องจึงเป็นสิ่งที่อรชุนตัดสินใจได้ถูกต้อง เพราะถ้าหากอรชุนเลือกที่จะนิ่งเฉย และยอมรับการให้อภัยจากพี่ชายและไม่เนรเทศตัวเองก็อาจจะสร้างบรรทัดฐานที่ไม่ดีให้กับหมู่พี่น้องซึ่งจะนำไปสู่ความขัดแย้งในอนาคต การที่เป็นผู้นำหรือนักปกครองที่ดีนั้น สิ่งที่แสดงออกถึงภาวะทางจริยธรรมได้ดีที่สุด ก็คือความกล้าหาญทางจริยธรรมเมื่อผิดก็ต้องยอมรับผิด ใช่ว่าเมื่อทำผิดแล้วมีคนให้อภัย ไม่มีใครรู้เห็นหรือทำความผิดแล้วไม่ยอมรับ หรือตัวเองมีอำนาจที่จะทำให้ความผิดเหล่านั้นไม่เป็นความผิดได้ ก็ย่อมอาจเป็นที่ครหาของสังคม และทำให้ความน่าเชื่อถือในฐานะนักปกครองผู้นำ

หรือผู้บริหารต้องถูกบั่นทอนลงได้

5.3.4 จริยธรรมนักปกครองของทุรโยธน์

ความสามารถในการบริหารงานบุคคล ทุรโยธน์มีนั้นในเรื่องของความสามารถในการบริหารงานบุคคล และส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความก้าวหน้าสิ่งเหล่านี้จึงทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างภรรณะนั้นรู้สึกถึงคุณค่าในตัวเองและทุ่มเทศักยภาพ ความรู้ความสามารถที่มีรับใช้ทุรโยธน์อย่างสุดกำลังจนถึงที่สุดภรรณะจะรู้ชาติกำเนิดของตนเอง ภายหลังว่าเป็นตนเองมีชาติกำเนิดว่าเป็นพี่น้องกับฝ่ายปาดนพ แต่ภรรณะนั้นก็ยังจงรักภักดีต่อทุรโยธน์ในฐานะบุคคลที่มีบุญคุณให้อาสาทนเอง หากนักปกครองทั้งหลายยึดเอาแบบอย่างของการประพฤติปฏิบัติข้อไปใช้ในการบริหารปกครองก็ย่อมจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความสามารถศักยภาพทำงานให้เราอย่างเต็มที่ และมีความจงรักภักดีในการทำงานต่อเราเป็นอย่างมาก

5.3.5 จริยธรรมนักปกครองของยुधिษฐิระ

ความอ่อนน้อมถ่อมตน ในเรื่องของความอ่อนน้อมถ่อมตนนั้นเป็นสิ่งที่ผู้นำทั้งหลายควรที่จะประพฤติปฏิบัติการอ่อนน้อมถ่อมตนนั้นไม่ได้หมายความว่าเราต้องอ่อนแอ ไปด้วยในทางตรงกันข้ามการอ่อนน้อมถ่อม ด้วยกิริยาอ่อนน้อม การแสดงออกด้วยความเคารพให้เกียรติ วาจาอ่อนหวาน การพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพเรียบร้อย จิตใจอ่อนโยน คือการมีสติมองโลกในแง่บวก ไม่มีขุนเคืองใจ เป็นจริยธรรมที่ช่วยให้บรรเทาปัญหาทำให้สถานการณ์ความขัดแย้งความตึงเครียดได้เบาบางลงและทำให้ไปสู่หนทางในการแก้ไขปัญหาได้ดีที่สุด ประโยชน์ของช่วยในการรักษาน้ำใจผู้มิตรไมตรีได้ด้วย

6.สรุปผลการวิจัย

6.1 จริยธรรมนั้นเป็นสิ่งที่อยู่คู่ในตัวมนุษย์โดยธรรมชาติ ซึ่งมีการพัฒนาขึ้นโดยอาศัยการขัดเกลาทางสังคม ผ่านกฎเกณฑ์ กฎหมายจารีตประเพณี ค่านิยมของสังคม ความประพฤติที่ถูกหล่อหลอมด้วยการศึกษาจาก หลักศีลธรรม หลักปรัชญา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสุขของตนเองและประโยชน์สุดต่อตนเอง สังคมและประเทศชาตินอกจากนี้จริยธรรมนั้นยังใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเพื่อเลือกประพฤติปฏิบัติ เป็นไปเพื่อความถูกต้องเหมาะสมดีงาม มีลักษณะที่สังคมนั้นพึงประสงค์ซึ่งจะทำให้เกิดความสงบสุข เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นสังคมและประเทศชาติ เหนือสิ่งอื่นใดจริยธรรมนั้นสิ่งที่แสดงออกถึงความยอมรับนับถือกันในสังคมซึ่งทำให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้อย่างปกติสุข เป็นบุคคลที่เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

6.2 วรรณกรรมมหาภารตะเป็นเรื่องราวระหว่างตระกูลเกาฬและตระกูลปาณฑพ ซึ่งสืบสายโลหิตเดียวกัน ฝ่ายปาณฑพ ประกอบด้วยพี่น้อง 5 คน ฝ่ายเกาฬ ประกอบด้วยเหล่าพี่น้อง ทั้ง 100 คน ความขัดแย้งของสองตระกูลนี้ ได้สั่งสมมาตั้งแต่ในวัยเยาว์ ตั้งแต่การทะเลาะเบาะแว้งกันตั้งแต่ในวัยเด็กเมื่อเติบโตขึ้นความขัดแย้งก็ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นความขัดแย้งนั้นขยายตัวไปสู่เครือญาติและพันธมิตรของทั้งสองฝ่าย จนไม่สามารถยุติลงได้ จนทำให้ทั้งสองฝ่าย ได้ทำการรวบรวมพันธมิตรไพร่พล กองทัพมาเผชิญหน้ากันและได้ทำสงครามกันที่ทุ่งราบกุรุเกษตร ใกล้แม่น้ำยมุนา เป็นเวลา 18 วัน และจบลงด้วยชัยชนะของฝ่ายปาณฑพ

6.3 วรรณกรรมมหาภารตะนั้นมีความสมบูรณ์ทั้งเรื่องหลักการของการเป็นนักปกครอง โดยมีการกล่าวถึง ส่วนในเรื่องจริยธรรมในตัวของนักปกครองนั้นผู้วิจัยพบว่านักปกครองในวรรณกรรมมหาภารตะนั้นได้ให้ความสำคัญต่อการทำหน้าที่

ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความกล้าหาญทางจริยธรรม ความกตัญญู ความสามารถในการจูงใจคน การรู้จักใช้บุคคลความเชี่ยวชาญในการรบ และการอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งเป็นจริยธรรมที่หน้าปกครองผู้ปกครองนั้นต้องนำไปประพฤติปฏิบัติซึ่งเป็นหลักของนักปกครองที่ที่กล่าวมานี้สามารถใช้ในปัจจุบันได้

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยในเรื่องจริยธรรมนักปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมมหาภารตะ ผู้วิจัยพบว่า มีหลักจริยธรรมนักปกครองที่สอดคล้องกับจริยธรรมของนักปกครองที่ใช้ได้ในปัจจุบันดังต่อไปนี้

1) จริยธรรมที่เกี่ยวกับนักปกครอง

(1) นักปกครองต้องมีความซื่อสัตย์

(2) นักปกครองต้องมีความกตัญญู

(3) นักปกครองต้องมีความเสียสละ

(4) นักปกครองต้องมีความสามารถในการจูงใจคน

(5) นักปกครองต้องมีความสามารถในการรบ

(6) นักปกครองต้องมีความกล้าหาญทางจริยธรรม

(7) นักปกครองต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน

2) จริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา

(1) ทศพิธราชธรรม

(2) จักรวรรดิวัตร 12

(3) ราชสังคหวัตถุ 4

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องนี้ทำให้ทราบถึงแนวคิดทฤษฎีกับหลักจริยธรรมของนักปกครองประวัติความเป็นมาจริยธรรมของนักปกครองในวรรณกรรมมหาภารตะและหากจะมีการวิจัยเกี่ยวข้องกับหลัก

จริยธรรมของนักปกครองในครั้งต่อไปผู้วิจัยขอเสนอ
หัวข้อในการทำวิจัยดังต่อไปนี้

1) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจริยธรรมของนัก
ปกครองหญิงในวรรณกรรมมหาภารตะ

2) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการตัดสินใจของนัก
ปกครองในวรรณกรรมมหาภารตะ

3) ศึกษาวิจัยคุณลักษณะและ
หน้าที่ของนักปกครองในวรรณกรรมมหาภารตะ

4) ศึกษาวิจัยเปรียบเทียบพฤติกรรมความ
กล้าหาญทางจริยธรรมของนักการเมืองใน
ประเทศไทยกับวรรณกรรมมหาภารตะ

5) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดทาง
จริยธรรมในวรรณกรรมมหาภารตะกับการต่อสู้
ทางการเมือง

บรรณานุกรม

1.ภาษาไทย

ข้อมูลปฐมภูมิ

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.2539.เล่มที่ 15. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.2539.เล่มที่ 28. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อมูลทุติยภูมิ

1) หนังสือทั่วไป

กรุณา – เรืองอุไร กุศลาลัย. (2533) , มหาภารตยุทธ์.กรุงเทพมหานคร :คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา,พิมพ์ครั้งที่ 2

2) บทความในวารสาร

ศรัณย์ วงศ์คำจันทร์.(2555). จริยธรรมนักการเมืองไทย. วารสารวิจัย มข. 2 (3) : กรกฎาคม-กันยายน 2555, สุกิจ ชัยมุสิก.(2558). คุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักปกครอง.วารสารบัณฑิตศาสตร์ มมร.ปีที่ 13 ฉบับที่ 2

กรกฎาคม – ธันวาคม 2558

3) อินเทอร์เน็ต

ลิขิต ธีรเวคิน (2549) สืบค้นเมื่อ 17 สิงหาคม 2560. จาก <http://www.manager.co.th>

ณัฐนัย แก้วโพนงาม.(2556) จริยธรรมของนักการเมืองในระบบการเมืองปัจจุบัน สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2560,จาก <http://www.geocities.com/nuremrum/whatisethics.html>

4) วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระครูโสภิตกัญญาณาส (เจร รัตนรัตน์). (2556). วิเคราะห์จริยธรรมนักปกครองที่ปรากฏในวรรณกรรมสามก๊ก. (วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย).

2.ภาษาอังกฤษ

Dailynews. (Online). Retrieved May 17, 2012, from <http://www.dailynews.co.th/politics/6562>.

Thairath. (Online). Retrieved May 16, 2012, from <http://www.Thairath.co.th/content/pol/259706>.

Thairath. (Online). Retrieved May 17, 2012, from <http://www.Thairath.co.th/content/pol/259706>.